

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина



Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 002735 12 Krž3

Datum: 23.04.2012. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Mirko Božović, predsjednik vijeća
sudija Redžib Begić
sudija Phillip Weiner

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
LJUBIŠE VRANJEŠA I MLADENA MILIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Dževad Muratbegović

Branioци optuženih:

Branilac optuženog Ljubiše Vranješa, advokat Nenad Balaban

Braniloci optuženog Mladena Milića, advokati Simo Tošić, Aleksandar Ristić i Vladimir Ilić

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 225

Sadržaj:

P R E S U D A	3
O b r a z l o ž e n j e.....	4
I. OPŠTA PITANJA	6
II. ŽALBENI OSNOV U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA	7
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI.....	7
B. ŽALBE OPTUŽENOG LJUBIŠE VRANJEŠA.....	8
1. Žalba optuženog Ljubiše Vranješa.....	8
2. Žalba branioca optuženog Ljubiše Vranješa, advokata Nenada Balabana.....	9
C. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA,.....	11
III. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 299. ZKP BIH: POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	14
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI.....	14
B. ŽALBE OPTUŽENOG LJUBIŠE VRANJEŠA	15
1. Lična žalba optuženog Ljubiše Vranješa	15
2. Žalba branioca optuženog Ljubiše Vranješa, advokata Nenada Balabana.....	18
C. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA	24
IV. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA	30
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI.....	30
B. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA.....	30
V. ŽALBENI OSNOV PREMA ČLANU 300. ZKP BIH: ODLUKA O KAZNI	35
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI.....	35
B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH.....	36
C. PROŠIRENO DEJSTVO ŽALBI OPTUŽENOG LJUBIŠE VRANJEŠA, NJEGOVOG BRANIOCA I BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA	37

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudije Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Phillipa Weinerja, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručne saradnice Nevene Aličehajić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Ljubiše Vranješa i Mladena Milića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KZ BiH), u vezi sa članovima 29. i 180. stav 1. KZ BiH, odlučujući o žalbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine, optuženog Ljubiše Vranješa i njegovog branioca, advokata Nenada Balabana, te žalbi branioca optuženog Mladena Milića, advokata Sime J. Tošića, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 002735 11 Krl od 28.10.2011. godine, nakon održane javne sjednice apelacionog vijeća u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Dževada Muratbegovića, optuženog Ljubiše Vranješa i njegovog branioca, advokata Nenada Balabana, optuženog Mladena Milića i njegovih branilaca, advokata Sime Tošića, Aleksandra Ristića i Vladimira Ilića, dana 23.04.2012. godine donio je:

P R E S U D U

Odbija se, kao neosnovana, žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, a žalbe optuženog Ljubiše Vranješa i žalba njegovog branioca, kao i žalba branioca optuženog Mladena Milića se **djelimično uvažavaju**, pa se presuda Suda BiH broj S1 1 K 002735 11 Krl od 28.10.2011. godine **preinačava u pravnoj ocjeni djela i odluci o kazni, tako što se radnje optuženih za koje su navedenom presudom oglašeni krivim pravno kvalifikuju kao** krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i u vezi sa članom 31. KZ BiH, za koje djelo se optuženi Ljubiša Vranješ i Mladen Milić, na temelju navedenih zakonskih odredaba i odredaba člana 39., 42., 48. , te člana 49. tačka a) u vezi sa članom 50. stav 1. tačka a) KZ BiH, osuđuju na kazne zatvora u trajanju od **po 8 (osam) godina**, u koje kazne im se, temeljem odredbe člana 56. KZ BiH, ima uračunati vrijeme provedeno u

pritoru od 08.09.2010. godine do 07.10.2010. godine, kao i od 28.10.2011. godine pa nadalje.

U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 002735 11 Krl od 28.10.2011. godine, optuženi Ljubiša Vranješ i Mladen Milić oglašeni su krivim da su radnjama opisanim u izreci presude počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) ZKP BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, za koje krivično djelo ih je prvostepeni sud osudio na kazne zatvora u trajanju od po 10 (deset) godina, a u koje kazne im se temeljem odredbe člana 56. KZ BiH uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 08.09.2010. do 07.10.2010. godine, kao i od 28.10.2011. godine pa nadalje.

2. Na osnovu člana 118. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) optuženi se u cjelosti oslobađaju naknade troškova krivičnog postupka, koji padaju na teret budžetskih sredstava suda. Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni se sa imovinsko pravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

3. Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, optuženi Ljubiša Vranješ i njegov branilac, advokat Nenad Balaban, kao i branilac optuženog Mladena Milića, advokat Simo J. Tošić.

4. Tužilaštvo je izjavilo žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se uvažavanjem žalbe prvostepena presuda preinači u odluci o kazni, tako što će se optuženima izreći kazne zatvora u dužem trajanju, srazmjerno stepenu krivične odgovornosti optuženih, pobudama iz kojih su djelo učinili i jačini ugrožavanja zaštićenog dobra.

5. Branilac optuženog Ljubiše Vranješa, advokat Nenad Balaban, izjavio je žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a prema sadržaju žalbe i zbog povrede krivičnog zakona, sa prijedlogom da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine žalbu uvaži i pobijanu presudu preinači na način da optuženog Ljubišu Vranješa oslobodi

od optužbe, ili pak da presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred apelacionim vijećem.

6. Optuženi Ljubiša Vranješ takođe je izjavio žalbu protiv prvostepene presude, koju pobija po istim žalbenim osnovima kao i njegov branilac.

7. Branilac optuženog Mladena Milića, advokat Simo Tošić, izjavio je žalbu zbog povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine žalbu uvaži i pobijanu presudu preinači na način da optuženog Mladena Milića oslobodi od optužbe, a samim tim i da istom ukine mjeru pritvora, ili da pobijanu presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

8. Tužilaštvo je dostavilo odgovore na žalbe optuženog Ljubiše Vranješa i njegovog branioca, kao i žalbu branioca optuženog Mladena Milića, sa prijedlogom da se žalbe odbiju kao neosnovane, dok su branioci optuženih, advokati Nenad Balaban i Simo Tošić, dostavili odgovore na žalbu Tužilaštva, predlažući da se žalba odbije kao neosnovana.

9. Na osnovu člana 304. ZKP BiH, održana je sjednica apelacionog vijeća dana 23.04.2012. godine, kojoj su pristupili tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine, optuženi Ljubiša Vranješ i njegov branilac, advokat Nenad Balaban, kao i optuženi Mladen Milić, te njegovi branioci, advokati Simo Tošić, Aleksandar Ristić i Vladimir Ilić.

10. Tužilac je ukratko izložio sadržaj podnesene žalbe, ističući da u cjelosti ostaje kod u žalbi datih razloga i prijedloga. Branioci optuženih Ljubiše Vranješa i Mladena Milića, odgovarajući na žalbu Tužilaštva, istakli su da su svi žalbeni prigovori neosnovani, te da žalbu kao takvu u cjelosti treba odbiti, sa čime su se saglasili i optuženi.

11. Branilac optuženog Ljubiše Vranješa takođe je izložio sadržaj žalbe, ostavši u cjelosti pri svim razlozima i prijedlozima, a sa njegovim navodima se u cjelosti saglasio i optuženi Vranješ.

12. Optuženi Vranješ je izložio sadržaj lične žalbe, ostajući u cjelosti pri svim razlozima iste.

13. Branilac optuženog Mladena Milića, advokat Simo Tošić, izložio je sadržaj pismeno podnesene žalbe, dok je novi izabrani branilac, advokat Ilić, dodatno obrazložio žalbu, prvenstveno s aspekta bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Sa njihovim

izlaganjem se u cjelosti saglasio optuženi Milić.

14. Iako branioci optuženog Milića, advokati Ilić i Ristić, nisu izjavili žalbe u pismenoj formi, apelaciono vijeće je zaključilo da će, s obzirom da su se prigovori advokata Ilića, usmeno izneseni na javnoj sjednici apelacionog vijeća, kretali u okviru žalbenih osnova obuhvaćenih žalbom glavnog branioca optuženog Milića, ti prigovori takođe biti predmetom ocjene ovog vijeća, te da će i na njih biti dat osvrt u ovoj presudi.

15. Tužilac je istakao da su svi žalbeni prigovori branilaca i optuženih neosnovani, te predložio da se izjavljene žalbe u cjelosti odbiju kao neosnovane.

I. OPŠTA PITANJA

16. U skladu s odredbom člana 306. ZKP BiH, apelaciono vijeće preispituje presudu u granicama žalbenih prigovora, dakle odluka žalbenog vijeća ograničava se samo na ona pitanja koja su stranke istakle i obrazložile u žalbi. Nadalje, u pogledu samog sadržaja žalbe, a koja može predstavljati valjan osnov za ispitivanje presude koja je predmet pobijanja, vijeće nalazi potrebnim naglasiti da je, saglasno odredbi člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, obaveza žalioca da navede pravni osnov pobijanja presude, ali i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutih prigovora.

17. U smislu navedenog, podnosilac žalbe je dužan navesti žalbeni osnov po kojem pobija presudu¹, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, ali i istaknuti prigovor potkrijepiti jasnim i argumentovanim obrazloženjem.

18. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, te ukazivanje na navodne nepravilnosti pobijane presude, bez preciziranja žalbenog osnova pod koji bi se takve nepravilnosti presude imale podvesti, ne može se smatrati valjanim osnovom za pobijanje presude, te takve prigovore apelaciono vijeće ocjenjuje neosnovanim.

¹ Odredbom člana 296. ZKP BiH, koja sadrži žalbene osnove, propisano je da se presuda može pobijati zbog: a) bitne povrede odredaba krivičnog postupka; b) zbog povrede krivičnog zakona, c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, d) zbog odluke o krivičnopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja

II. ŽALBENI OSNOV U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

19. Odredbom člana 296. ZKP BiH određeno je da se presuda može pobijati zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, dok je odredbom člana 297. ZKP BiH propisano kada postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka. Iz sadržaja navedene odredbe proizilazi da se bitne povrede odredaba krivičnog postupka mogu klasificirati na one povrede (propisane u stavu 1. navedene odredbe) za koje postoji pretpostavka da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne)², te one povrede kod kojih je ostavljeno na ocjenu vijeću apelacionog odjeljenja da preispita da li je postojanje istih bilo od uticaja na pravilnost i zakonitost izrečene presude (relativno bitne).

20. Ukoliko je počinjena neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. ZKP BiH, sa izuzetkom bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačke f) i j) ZKP BiH, apelaciono vijeće će presudu obavezno ukinuti.

21. Ukoliko se pak žalbom prigovara da neka odredba zakona nije primjenjena ili nije primjenjena na pravilan način, apelaciono vijeće će preispitati da li je takva povreda imala ili mogla imati negativan uticaj na donošenje valjane i zakonite presude. Nadalje, nije dovoljno da podnosilac žalbe istakne navedeni prigovor, da ukaže da se navedena procesna povreda mogla *hipotetički* odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, nego je nužno da se obrazloži da je riječ o povredi materijalne prirode, koja je uistinu bila od uticaja na valjanost presude. Sama činjenica da neka odredba zakona nije primjenjena ili je nepravilno primjenjena, u situaciji kada žalbeno vijeće smatra da počinjena povreda nije materijalne prirode, te da je bez obzira na počinjenu povredu donesena pravilna i zakonita presuda, nema karakter bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH.

22. Odredbom člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH propisano je da bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama

² Taksativno nabrojane u članu 297. stav 1. ZKP BiH

sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

23. Da li je povreda iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, počinjena od strane prvostepenog vijeća, žalbeno vijeće će preispitati na temelju *prima facie* analize presude. Naime, žalbeno vijeće neće, kod utvrđivanja da li je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sebi ili razlozima presude, ili uopšte ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, utvđivati da li je pretresno vijeće napravilo činjeničnu grešku ili materijalnu povredu zakona, već će isključivo preispitati da li presuda, isključivo sa formalnog aspekta, sadrži sve potrebne elemente.

24. Dakle, bitna povreda odredaba krivičnog postupka, kao žalbeni osnov propisan u članu 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, nije valjan osnov za žalbu kada se osporava pravilnost činjenica koje je pretresno vijeće utvrdilo ili nije utvrdilo, kao i valjanost datih razloga o odlučnim činjenicama. Ukoliko žalilac smatra da neka odlučna činjenica nije utvrđena, na raspolaganju ima žalbeni osnov iz člana 299. stav 1. ZKP BiH (pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje), dok će presudu, po osnovu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH pobijati samo ukoliko ista sadrži nedostatke sa formalnog aspekta.

B. ŽALBE OPTUŽENOG LJUBIŠE VRANJEŠA

1. Žalba optuženog Ljubiše Vranješa

25. Optuženi Ljubiša Vranješ izjavio je žalbu protiv prvostepene presude zbog, kako ističe, bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Međutim, nakon što je analiziralo sadržaj predmetne žalbe, ovo vijeće nalazi da ista sadrži razloge koji se isključivo mogu podvesti pod žalbeni osnov pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

26. Stoga će vijeće svoj osvrt i analizu žalbenih prigovora sadržanih u ličnoj žalbi optuženog Vranješa dati u dijelu presude koji se bavi pitanjem pogrešno i/ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, dakle žalbenim osnovom propisanim u članu 299. ZKP BiH.

2. Žalba branioca optuženog Ljubiše Vranješa, advokata Nenada Balabana

27. Branilac optuženog Ljubiše Vranješa u žalbi prvenstveno ističe da je njegov branjenik, na saslušanju u Okružnom tužilaštvu u Banja Luci, dana 08.09.2010. godine, iskreno i potpuno iznio sva svoja saznanja o predmetnom događaju, te da je i optuženog i njega, kao njegovog branioca, iznenadio prijedlog postupajućeg tužioca za određivanje pritvora. Istinit iskaz je, kako ističe, kao posljedicu za optuženog imao niz problema, koje je on mogao izbjeći da je pristao dati iskaz u svojstvu svjedoka. Međutim, kako branilac ističe, dokazivanje nevinosti, saglasno jednom od temeljnih principa krivičnog postupka, koji propisuje član 23. ZKP BiH, nije obaveza optuženog, nego je teret dokazivanja na tužiocu.

28. Kada ističe navedeni prigovor, branilac optuženog isti ne podvodi pod bilo koji žalbeni osnov. Prema sadržaju istaknutog prigovora ostaje nejasno da li branilac smatra da je u odnosu na optuženog povrijeđena presumpcija nevinosti i, ukoliko jeste, u čemu bi se takva povreda sastojala. Naime, kako to proizilazi iz zapisnika o ispitivanju tada osumnjičenog Ljubiše Vranješa³, isti je, prilikom davanja navedenog iskaza, bio upoznat da se saslušava u svojstvu osumnjičenog u predmetu, te poučen o njegovim pravima u skladu sa odredbama članova 7., 8. i 143. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske (ZKP RS). Da je razumio svoja prava, a po završetku saslušanja i da zapisnik odgovara datom iskazu, optuženi Vranješ je potvrdio svojim potpisom. Osim toga, ispitivanju osumnjičenog prisustvovao je njegov branilac, advokat Nenad Balaban, koji nije imao primjedbe na isti. Imajući u vidu navedeno, te činjenicu da se iz sadržaja žalbe ne može zaključiti da li branilac ukazuje na propuštanje ili pogrešnu primjenu nekog od temeljnih principa krivičnog postupka, a jednako tako ne ukazuje na nezakonitost dokaza (zapisnika o ispitivanju optuženog), to i ovo vijeće istaknuti prigovor, kao takav, nije moglo preispitati, pa ga stoga *a priori* nalazi neosnovanim.

29. Po žalbenoj tvrdnji branioca ovog optuženog, prvostepena presuda zahvaćena je bitnim povredama odredaba krivičnog postupka, jer sud u presudi nije dao valjane razloge u pogledu odlučnih činjenica, dok je sama presuda djelimično kontradiktorna i

³ Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Ljubiše Vranješa broj KT-RZ-5/10 od 08.09.2010. godine, Okružno tužilaštvo Banja Luka, dokaz broj T-30

nerazumljiva, a što je za posljedicu imalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

30. Kako to proizilazi iz obrazloženja žalbe, po ocjeni branioca optuženog Vranješa, prvostepeno vijeće, u pobijanoj presudi, nije na pravilan način primijenilo odredbu člana 15. ZKP BiH (princip slobodne ocjene dokaza) koji nalaže da se u presudi obrazlože svi dokazi pojedinačno, ali i zajedno, dovedeni u međusobnu vezu, te naglašava da navedeni princip ne daje slobodu sudu da samo fragmentarno uzima dijelove pojedinih iskaza, kako je to učinjeno u prvostepenoj presudi. Nadalje, iz obrazloženja žalbe proizilazi da je prvostepeni sud propustio cijeliti dokaze odbrane, naročito iskaze svjedoka Zorana Popovića, Zorana Mihajlovića i Slobodana Radivojevića, a riječ je o dokazima koji, kako ističe, ekskulpiraju optuženog. Branilac dalje ističe da je ovakvo postupanje suda, to jest propuštanje da se ocjena dokaza izvrši u skladu s odredbom člana 15. ZKP BiH, rezultiralo zasnivanjem pobijane presude na nedozvoljenoj hipotetici i pretpostavkama suda, koje nemaju uporište u provedenim dokazima, a što u konačnici za rezultat ima to da pobijana presuda ne sadrži valjano obrazloženje u pogledu odlučnih činjenica. Ove prigovore žalba podvodi pod bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, s tim da zaključuje da je sve to za posljedicu imalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Stoga će navedeni žalbeni prigovori i biti ispitani po oba navedena žalbena osnova, a prvenstveno po osnovu bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

31. Apelaciono vijeće istaknute prigovore ocjenjuje neosnovanim.

32. Suprotno prigovoru branioca, analizom i sagledavanjem prvostepene presude u cjelini ne može se, po ocjeni ovog vijeća, izvesti zaključak, kako to branilac u žalbi tvrdi, da ista ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Naime, prije svega, sama sistematika obrazloženja prvostepene presude, činjenica da je prvostepeni sud isto podijelio na niz odjeljaka u kojima se vrši analiza dokaza, ukazuje na to da su od strane prvostepenog vijeća prvenstveno utvrđene odlučne činjenice koje je trebalo dokazati, a potom su, za svaku od odlučnih činjenica ponaosob, davani razlozi utemeljeni na analizi izvedenih dokaza.

33. Tačno je međutim da se obrazloženje prvostepene presude temelji prvenstveno na iskazima svjedoka Viktora Grgića i svjedoka S-1, što je po ocjeni ovog vijeća i logično, jer je riječ o svjedocima koji imaju neposredna saznanja o inkriminisanom događaju, i to svjedok Grgić kao oštećeni i jedini neposredni očevidac cjelokupnog događaja a svjedok

S-1 kao jedina osoba koja je bila prisutna prilikom izvođenja braće Grgić iz kuće. Iskazi navedenih svjedoka, suprotno tvrdnji branioca, nisu cijenjeni selektivno, niti su iz njihovih iskaza uzimani za osuđujuću presudu relevantni dijelovi. Nasuprot takvom prigovoru, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeno vijeće iskaze dva ključna svjedoka cijenilo svaki za sebe ali i u međusobnoj vezi, kao i u vezi sa drugim izvedenim dokazima, te je na temelju takve ocjene izvodilo zaključke o odlučnim činjenicama. Da li je ocjena izvedenih dokaza pravilna i da li je ta ocjena rezultirala pravilnim i potpuno utvrđenim činjeničnim stanjem, ovo vijeće će preispitati u okviru prigovora po žalbenom osnovu iz člana 299. ZKP BiH. Međutim, nikako se ne može prihvatiti tvrdnja žalbe da je ocjena dokaza izvršena selektivno. Nasuprot tome, sama žalba, kod interpretiranja navedenih iskaza u kontekstu žalbenih prigovora, uzima fragmente iz onoga što su navedeni svjedoci rekli; dakle branilac, kada ističe da presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, u iznošenju konsekvenci navedene povrede, vrši ocjenu dokaza iz prvostepenog postupka na način kako ih odbrana vidi, neosnovano ističući da je ocjena dokaza na takav način vršena od strane prvostepenog vijeća.

34. Neosnovano se, po ocjeni ovog vijeća, ukazuje da prvostepeno vijeće nije cijenilo dokaze odbrane. Naime, iz obrazloženja pobijane presude, na stranama 41-43 dati su razlozi zbog kojih iskaze navedenih svjedoka odbrane, Zorana Mihajlovića, Zorana Popovića, te Slobodana Radivojevića, vijeće nije našlo pouzdanim i nije im poklonilo vjeru. Imajući u vidu da se prvostepeno vijeće u obrazloženju presude osvrnulo na navedene dokaze i njihovu ocjenu dalo u pobijanoj presudi, ne može se prihvatiti osnovanim prigovor izostanka razloga o odlučnim činjenicama, dok će u dijelu presude koji se bavi pitanjem žalbenog osnova koji propisuje član 299. ZKP BiH biti preispitano da li zaključci prvostepenog vijeća odgovaraju činjeničnom stanju kakvo proizilazi iz pravilne analize izvedenih dokaza.

C. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA

35. Branilac optuženog Mladena Milića u žalbi ističe da je izreka presude, kada je riječ o inkriminacijama stavljenim na teret ovom optuženom, protivrječna njenom obrazloženju, iz razloga što izvedeni dokazi u toku glavnog pretresa, a koji su obrazloženi u presudi, ne oslikavaju činjenično stanje opisano u izreci iste. Branilac pri tome iznosi tvrdnju da iz

izvedenih dokaza ne proizilazi da je optuženi Milić, zajedno sa optuženim Vranješom i trećim licem, došao do kuće Tešić Nenada, nego naglašava da se isti nalazio na parkingu koji je bio zajednički za kuću Tešića i zgradu policije. Pored toga ukazuje da optuženi Milić nije imao nikakva saznanja šta treba preduzeti sa braćom Grgić, nego je samo imao ulogu vozača, jer je te noći dužio motorno vozilo.

36. Po ocjeni ovog vijeća, kada se analiziraju prigovori branioca optuženog Mladena Milića kojima isti ukazuje na navodne protivrječnosti izreke presude i njenog obrazloženja, može se zaključiti da takvi prigovori ne stoje. I sam branilac naime u žalbi ističe ne da je izreka presude protivrječna njenom obrazloženju, nego da izvedeni dokazi, obrazloženi u presudi, ne oslikavaju činjenično stanje sadržano u njenoj izreci. Takav prigovor može isključivo imati karakter prigovora vezanog za pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, te će i biti ispitan po navedenom žalbenom osnovu.

37. Nadalje, branilac ukazuje na manjkavosti izreke prvostepene presude, a koje se ogledaju u činjenici, što, kako ističe, tačan lokalitet izvršenja predmetnog krivičnog djela u izreci presude nije naveden, te što nije naglašeno u izreci, nego samo u obrazloženju, da optuženi Mladen Milić nije imao oružje, što je pogrešno navedeno da je Mladen Milić došao do kuće Tešića zajedno sa optuženim Vranješom i trećim licem, kada je on sve vrijeme bio sam na parkingu koji je bio zajednički za tu kuću i zgradu policije, što se u izreci presude navodi da je braći Grgić „naređeno“ da izađu iz vozila i nastave kretanje, a to naređenje, kako ističe, nije mogao dati optuženi Milić, jer se on odmah po dolasku do zgrade opštine vratio na parking policije, te konačno, što se u izreci navodi da se Milić „povukao nazad“, ali ne navodi da li se povukao pješke ili vozilom, a što je sve, kako branilac ističe, za rezultat imalo bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, ali i pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u pogledu statusa optuženih i mjesta gdje su se nalazili u vrijeme kada se inkriminirani događaj desio.

38. Pri tome branilac ne precizira koja je bitna povreda odredaba krivičnog postupka time počinjena. Prigovor sadržan u tvrdnji o nerazumljivosti izreke presude podvodi se pod bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH. Međutim, analizom izreke presude sa formalnog aspekta ovo vijeće nalazi da ista nije nerazumljiva. Naime, iz izreke pobijane presude, suprotno tvrdnji branioca, proizilaze sva bitna obilježja bića krivičnog djela za koje su optuženi oglašeni krivim, kao i mjesto i vrijeme izvršenja krivičnog djela, kao i sve one okolnosti koje djelo određuju, kako u objektivnom, tako i u subjektivnom smislu, i koje su neophodne za postojanje krivičnog

djela i krivice optuženih. S druge strane, prigovori branioca, usmjereni na pobijanje pravilnosti i potpunosti utvrđenog činjeničnog stanja, na što ih u konačnici i sama žalba podvodi, će biti ispitani u okviru žalbenog osnova propisanog u članu 299. ZKP BiH.

39. Branilac optuženog Mladena Milića, advokat Aleksandar Ilić, na sjednici apelacionog vijeća dodatno je izložio u čemu se, po mišljenju odbrane ovog optuženog, ogleda bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH. Prije svega istakao je da je izreka pobijane presude nerazumljiva iz razloga što je optuženi Mladen Milić oglašen krivim kao pomagač, a iz izreke presude je nejasno u čemu se sastoje radnje pomaganja, niti su razgraničene radnje optuženih Vranješa i Milića. Nadalje, nerazumljivost izreke presude nalazi u činjenici što, kako ističe, nije opisan subjektivni odnos, umišljaj optuženog Milića, a pomaganje može biti izvršeno samo s umišljajem. Upravo tvrdnjom u obrazloženju pobijane presude da „optuženi nisu dijelili namjeru počinioaca i nisu htjeli djelo kao svoje“, po ocjeni branioca, prvostepeno vijeće negira postojanje umišljaja kod optuženog Milića.

40. Suprotno istaknutom prigovoru branioca, ovo vijeće nalazi da se iz izreke pobijane presude može na nesumnjiv način razlučiti koje radnje je preduzeo optuženi Milić, koje radnje objektivno predstavljaju pomoć pripadniku VP 7551 Banja Luke (u daljem tekstu „Markan“) da izvrši ubistvo dva brata Grgić i teško rani trećeg, preživjelog Viktora Grgića. Tako iz izreke presude proizilazi da je optuženi Milić, zajedno sa optuženim Ljubišom Vranješom i Markanom, došao do kuće Nenada Tešića, u kojoj su se nalazili civili - braća Zdravko, Ivo i Viktor Grgić, te nakon što je optuženi Vranješ naredio navedenim civilima da pođu s njima na ispitivanje, putničkim vozilom „Ford eskort“ kojim je on upravljao, braću Grgić, te optuženog Vranješa i Markana, prevezao do zgrade opštine Kotor Varoš. Nakon što je istima naređeno da izađu iz vozila i da se jedan iza drugog kreću uz ivicu trotoara u pravcu Teslića, zajedno sa Markanom, koji je bio naoružan automatskom puškom, optuženi Milić je išao pored njih, dok se optuženi Vranješ, takođe naoružan automatskom puškom, kretao par metara iza njih, te konačno, na pitanje Viktora Grgića, upućeno njemu (Miliću) „gdje nas vodite?“, nije ništa odgovorio nego se povukao unazad. Dakle, u izreci presude u potpunosti su individualizirane i konkretizovane radnje optuženog Milića, te stoga ovo vijeće nalazi da je neosnovan žalbeni prigovor kojim se ukazuje na nerazumljivost izreke pobijane presude. Nadalje, priroda i način izvršenja radnji optuženog Milića, kako su opisane u izreci presude, posmatrano sa subjektivnog aspekta, po ocjeni ovog vijeća, ne ostavljaju bilo kakvu dvojbu u pogledu svijesti optuženog, odnosno

njegovog umišljajnog postupanja. U okviru prigovora pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, vijeće će preispitati da li provedeni dokazi potvrđuju činjenično stanje opisano u izreci pobijane presude, ali sa aspekta bitnih povreda odredaba krivičnog postupka navedene prigovore vijeće ocjenjuje neosnovanim.

41. Nadalje, kako ističe branilac Ristić, pobijana presuda protivrječna je samoj sebi, jer se u njenom obrazloženju govori o pomagačkim radnjama u objektivnom smislu, fizičkom pomaganju, za koje se pri tome ne konkretizuje u čemu se sastojе, ali takođe ističe da pomaganje može biti učinjeno i davanjem savjeta, moralnom podrškom glavnom počiniocu, pa po mišljenju branioca ostaje nejasno koji vid pomoći, fizičko ili psihičko pomaganje, je ono za šta je optuženi Milić oglašen krivim.

42. Suprotno istaknutom prigovoru branioca optuženog, apelaciono vijeće nalazi da činjenica da je u paragrafu 186. presude opisano u čemu se sastojе radnje optuženih, te konstatovano da iste predstavljaju fizičko pomaganje, odnosno fizičku pomoć drugom licu da počini krivično djelo, dok je u narednom paragrafu, paragrafu 187., opisano da pomaganje može biti počinjeno i ohrabivanjem ili moralnom podrškom, to presudu ne čini kontradiktornom. Naime, cjelovitim posmatranjem relevantnog dijela obrazloženja prvostepene presude, a u kojem se govori o *actus reus* i *mens rea* optuženih, bilo kojem objektivnom posmatraču postaje jasno da za razliku od paragrafa 186., u kojem su opisane suštinski radnje optuženih u konkretnom predmetu, paragraf 187. govori uopšte o pomaganju i na koji način isto može biti preduzeto. Iz navedenog razloga je i taj prigovor odbrane optuženog Milića ocijenjen neosnovanim.

III. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 299. ZKP BIH: POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

43. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost.

44. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog

činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka izvan razumne sumnje. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen usprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

45. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan, žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu, prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

46. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud, koji presuđuje u činjeničnim pitanjima, ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće, ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda, ili kada je ocjena dokaza „potpuno pogrešna“.

B. ŽALBE OPTUŽENOG LJUBIŠE VRANJEŠA

1. Lična žalba optuženog Ljubiše Vranješa

47. Optuženi Vranješ, kroz žalbu, kako sam ističe na početku iste, iznosi hronološki svoju verziju inkriminisanog događaja, implicirajući da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio odlučne činjenice.

48. U kontekstu navedenog optuženi ističe da je svjedok Danko Kajkut, na čijem se iskazu, između ostalih, temelji prvostepena presuda, dao neistinit iskaz, te da njegov navod da je on svjedoku S1 rekao da je jedan od braće Grgića živ, nije tačan, jer je i svjedok S-1 rekla da je tu informaciju čula od Želimira Brkića.

49. Izvršivši uvid u iskaz svjedoka S-1 sa glavnog pretresa, te iskaz svjedoka Danka Kajkuta, vijeće nalazi da je izjavljeni prigovor o navodnoj neistinitosti iskaza svjedoka Danka Kajkuta bez bilo kakvog osnova. Naime, iz iskaza svjedoka S-1 proizilazi da je ujutro, nakon noći u kojoj su iz njene kuće izvedena braća Grgić, u radionicu njenog supruga došao Željko Brkić, koji je bio angažovan u asanacionom vodu i koji je rekao da

su kod spomen kosturnice u Kotor Varošu to jutro pokupljena tijela Ive i Zdravka Grgića, dok je Viktor najvjerojatnije živ. Kako je svjedokinja pojasnila, ona nije razgovarala sa Želimirom Brkićem, nego je po licu svog muža koji je u dvorištu stajao s njim, a s obzirom da je znala na kojim poslovima je Želimir Brkić angažovan, shvatila da on nije došao bez razloga. Da je Viktor Grgić živ, naknadno joj je potvrdio Danko Kajkut, što je i sam on, u svojstvu svjedoka, ispričao na glavnom pretresu. Svjedok Kajkut, koji je svjedoku S-1 rekao, kako je i sam istakao, da ima saznanja da je Viktor Grgić živ, nije morao znati da je svjedok o smrti braće Grgić već prethodno čula od drugog izvora. Stoga je istaknuti prigovor optuženog, kojim nastoji dovesti u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja i kredibilitet svjedoka Kajkuta, neosnovan. Osim toga, sama navedena okolnost, neovisno od toga ko je svjedokinja S-1 prvobitno rekao za predmetni događaj, ne bi mogla imati bilo kakav uticaj na zaključak o odlučnim činjenicama vezano za ubistvo dvojice i teško ranjavanje jednog brata, nego bi eventualno mogla biti od uticaja isključivo na pitanje kredibiliteta svjedoka Kajkuta, a što takođe, kako je prethodno pojašnjeno, optuženi svojim prigovorom nije doveo u pitanje.

50. Nadalje, kako optuženi ističe, neistiniti su navodi u iskazu svjedoka Viktora Grgića, da je on cijelo vrijeme zatočeništva u kući Nenada Tešića i ispitivanja u MUP-u Kotor Varoš njega viđao, kao i da ga je znao po nadimku "Kubura", s obzirom da je on u Kotor Varoš, kako ističe, došao tek 5 dana prije inkriminisanog događaja, a sporni nadimak u to vrijeme nije imao.

51. Suprotno tvrdnjama optuženog iznesenim u žalbi, svjedoci S1 i Viktor Grgić, čije je iskaze prvostepeno vijeće prihvatilo kao istinite i uvjerljive, su na jasan i nedvosmislen način opisali da su optuženog Vranješa poznavali od ranije po nadimku „Kubura“, kao i da su ga viđali prije inkriminisanog događaja ispred kuće Tešića, u dvorištu koje je navedena kuća dijelila sa dvorištem policijske stanice. Kako ni optuženi Vranješ nije sporio da je kritične noći bio na mjestu predmetnog događaja, a tu činjenicu su potvrdili pored svjedoka S1 i Viktora Grgića i drugi svjedoci, kako Tužilaštva, tako i odbrane, koji su imali posredna saznanja o istom, te imajući u vidu da su i svjedoci Grgić i S1 na glavnom pretresu prepoznali optuženog Vranješa kao lice koje je imalo nadimak „Kubura“ i koje je kritične noći došlo pred kuću Tešića po braću Grgić, to njegov identitet ni u najmanjem nije sporan, a navedeni prigovor o vremenu kada je optuženi dobio nadimak nije od bilo kakvog značaja za utvrđivanje odlučnih činjenica.

52. Nadalje, optuženi se u žalbi poziva na dio iskaza svjedoka Grgića, koji je, kako

ističe, izjavio da je jasno vidio Markana kako puca, ali nije njega, te da je sam svjedok Grgić istakao da da je on htio pucati svjedok bi bio mrtav. U pogledu samog inkriminisanog događaja, ističe da su oni stali autom na mjestu prije opštine, a poslije Vatrogasnog doma, te da su pošli iza opštine, gdje se nalazio stari zatvor, ali Viktor Grgić je rekao braći da bježe, što su i pokušali, te je tom prilikom Marković mahinalno reagovao, počeo pucati i ubio dva brata, a teško ranio preživjelog Viktora Grgića. Po mišljenju optuženog, ovakvo činjenično stanje potvrđuje i sam iskaz svjedoka Grgića, koji je rekao da niko nije išao za njim, niti ga je iko tražio. Kako dalje ističe, nije postojala namjera da se braća Grgić liše života, te da upravo iz razloga što je bio zbunjen predmetnim događajem nije znao ni kada ni s kim se vratio u stanicu policije.

53. Suprotno istaknutom prigovoru optuženog, apelaciono vijeće je, na temelju savjesne ocjene izvedenih dokaza, a naročito iskaza svjedoka Grgića, zaključilo da je optuženi pravilno interpretirao iskaz svjedoka Grgića u dijelu gdje opisuje ko je pucao, te o ulozi optuženog Vranješa u navedenom činu. Međutim, činjenica da optuženi Vranješ nije pucao na svjedoka Grgića i njegovu braću upravo proizilazi i iz obrazloženja prvostepene presude i predstavlja razlog zbog kojeg je ovaj optuženi oglašen krivim kao pomagač u predmetnom krivičnom djelu. Međutim, i sam optuženi kod interpretacije iskaza ovog svjedoka zanemaruje, po ocjeni ovog vijeća, ključne detalje koji upućuju, suprotno prigovoru optuženog, na postojanje svijesti da svjedoka Grgića i njegovu braću ne vode u zatvor.

54. Naime, kako to proizilazi iz iskaza svjedoka oštećenog Viktora Grgića, za vrijeme cijelog puta, od kuće Nenada Tešića u kojoj su on i njegova braća boravili u kućnom pritvoru, do mjesta gdje je vozilo zaustavljeno, između optuženih i trećeg lica koje je bilo s njima nije bilo bilo kakvog razgovora. Takođe, bez bilo kakve međusobne komunikacije između optuženih, međusobno i sa licem po nadimku Markan, Viktoru Grgiću i njegovoj braći je naloženo da izađu iz vozila, te da se, postrojani jedan iza drugoga, kreću uz ivicu trotoara u pravcu Teslića. U konačnici ne dolazi do bilo kakve komunikacije između optuženih i Markana, ni nakon što prolaze prilaz zgradi opštine i nastavljaju se kretati prema kraju grada, dijelu u kojem se, kako to proizilazi i sa snimka pokaza lica mjesta⁴, ne nalazi bilo kakva zgrada koja bi mogla predstavljati zatvor, istražni objekat ili nešto slično, nego se nalazi mali park sa spomenikom palim borcima. Dakle, da je tačna tvrdnja ovog

⁴ Dokaz T-1

optuženog da je vjerovao da braću Grgić vode u stari zatvor iza opštine, logično bi bilo da bi najkasnije u momentu kada su prošli skretanje ka istoj on morao upitati Markana kuda oni to idu. Taj trenutak je upravo ključni bio i za svjedoka Grgića, koji je, shvativši i sam u tom momentu da njega i braću ne vode u zatvor iza opštine, upitao optuženog Milića kuda ih to vode. Sve navedene okolnosti, po ocjeni ovog vijeća, a suprotno prigovoru optuženog, upućuju na to da je isti imao znanje i svijest o tome šta će se desiti braći Grgić, te je htio, ili u najmanjem pristao na nastupanje navedenih posljedica. Iako optuženi Vranješ nije neposredno pucao na braću Grgić, navedena činjenica, kako je to pravilno cijanjeno i od strane prvostepenog vijeća, ne oslobađa istog krivice da je u predmetnom događaju učestvovao u svojstvu pomagača, a o čemu će detaljni razlozi biti dati nešto kasnije u ovoj presudi.

2. Žalba branioca optuženog Ljubiše Vranješa, advokata Nenada Balabana

55. Branilac optuženog Ljubiše Vranješa u žalbi ističe da Tužilaštvo nije prezentiralo dokaze iz kojih bi proizilazilo da su optuženi postupali po međusobnom dogovoru, a za šta su oglašeni krivima, te da je i sam tužilac istakao da nije bilo dogovora, ali da se dogovor pretpostavlja iz razloga što nije bilo reakcije na pucanje Markana. Naime, kako branilac ističe, suprotno zaključku prvostepenog vijeća, optuženi Vranješ je kao dežurni policajac, po naredbi pretpostavljene komande, morao kritične noći sprovesti braću Grgić, od kuće u kojoj su boravili u kućnom pritvoru do zgrade opštine iza koje se nalazio zatvor.

56. Takvo činjenično stanje, po mišljenju branioca, potvrđuje iskaz svjedoka Viktora Grgića, koji je, kako branilac ističe, jasno i nedvosmisleno, u svom iskazu opisao na koji način su se on i njegova braća kretali po izlasku iz vozila, kako se u tim trenucima kretao Markan, ali i istakao da je u momentu kada je Markan počeo da puca optuženi Vranješ bio oko 5 metara iza njih i on ga nije vidio u vidnom polju. Navedeni svjedok je, kako se u žalbi navodi, istakao da je Markan osoba koja je naredila da on i njegova braća izađu iz vozila, i čiji glas je u tom trenutku prepoznao. Nadalje, branilac ukazuje na iskaz svjedoka Slobodana Radivojevića, koji je prvostepeni sud, kako ističe, neopravdano zanemario, isključivo iz razloga što je navedeni svjedok pogriješio u datumu događaja, iako je sam događaj opisao sa dosta logičkih detalja iz kojih je nesumnjivo da govori o kritičnom događaju, a koji je istakao da je Markan postupio po naredbi Slobodana Dubočanina da nađe 2-3 čovjeka da odvede braću Grgić u zatvor, te iako mu nije poznato koga je Markan angažovao da izvrši naređenje, sutradan je čuo da su dva brata ubijena. I svjedoci

Darko Grujić, Zoran Popović i Zoran Mihajlović, po ocjeni branioca, potvrđuju takvo činjenično stanje, jer su oni u svojim iskazima, koje je prvostepeni sud zanemario, istakli da je Slobodan Dubočanin bio glavni starješina, da je jedino on mogao izdavati naredbe, dok optuženi Vranješ, po riječima svjedoka Grujića, nije mogao izdavati bilo kakve naredbe, a kako je to opisao svjedok Popović, kritične večeri, kada je pozvan da preveze braću Grgić, optuženi Vranješ je bio dežurni kod zgrade MUP-a.

57. Branilac dalje ukazuje da kao rezultat ovako nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud pogrešno zaključuje da izuzev svjedoka Radivojevića, čijem iskazu nije poklonio vjeru, nijedan drugi svjedok ne potvrđuje da je naredbu za odvođenje braće Grgić u zatvor izdao Slobodan Dubočanin, kada upravo tu odlučnu činjenicu, kako ističe, potvrđuju iskazi svjedoka Zorana Popovića i Zorana Mihajlovića.

58. Kada ističe navedeni prigovor, branilac zanemaruje činjenicu da je prvostepeni sud u pobijanoj presudi izmijenio pravnu kvalifikaciju djela, cijeneći da upravo uslijed nedostatka dokaza o postojanju „prethodnog dogovora“ između optuženih i Markana, te manjkavosti činjeničnog supstrata optužnice u pogledu samog sadržaja tog navodnog prethodnog dogovora, u radnjama optuženih Vranješa i Milića nisu ispunjeni elementi saizvršilaštva, kako im je to optužnicom stavljeno na teret, nego je iste oglasio krivim kao pomagače u predmetnom događaju. Naime, suprotno prigovorima branioca optuženog, prvostepeno vijeće je pravilno zaključilo da postojanje plana ili dogovora između pomagača (ili podržavaoca) i osobe koja je izvršila krivično djelo nije nužno dokazivati. Nasuprot tome, s obzirom da iz izvedenih dokaza, suprotno prigovoru branioca, proizilazi da su optuženi bili svjesni da svojim radnjama pomažu Markanu u počinjenju krivičnog djela, a kako je pomagač, u smislu člana 180. stav 1. KZ BiH individualno odgovoran za počinjeno djelo, iste je i oglasio krivima kao pomagače počinjenog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH.

59. Nadalje, kako je već prethodno istaknuto u dijelu presude u kojem su dati razlozi povodom prigovora bitne povrede odredaba krivičnog postupka, od strane branioca optuženog Vranješa neosnovano se ukazuje da iskazi svjedoka odbrane nisu cijenjeni ili su cijenjeni fragmentarno. U kontekstu izvedenih zaključaka o odlučnim činjenicama, ovo vijeće nalazi da upravo branilac vrši ocjenu dokaza na način kako prigovara da je prvostepeni sud to učinio - selektivno i fragmentarno. Tako, kada je riječ o iskazu svjedoka Grgića, žalbom se neosnovano ukazuje da je ovaj svjedok bio decidan kada je rekao koje lice je njemu i braći, po dolasku do pred zgradu opštine kritične noći, naredilo da

izađu iz vozila. Naime, iz iskaza svjedoka Grgića, proizilazi da isti nije siguran u pogledu izdate naredbe - da li je istu izdao optuženi Vranješ ili lice po nadimku Markan. Međutim, nesporno je da je navedeno naređenje izdato i da su braća Grgić po istom postupila, da su u pratnji navedenih naoružanih lica i optuženog Milića krenuli uz ivicu trotoara u pravcu Teslića, te da su u konačnici dva brata lišena života, a treći teško ranjen.

60. Branilac pravilno primjećuje da je svjedok Grgić izjavio da u momentu pucanja u svom vidnom polju nije vidio optuženog Vranješa. Međutim, navedena činjenica, po ocjeni ovog vijeća, nije od odlučnog značaja za postojanje krivičnog djela i doprinos optuženog izvršenju istog u vidu pomaganja. Naime, iz iskaza svjedoka Grgića proizilazi da je optuženi Vranješ lice koje je zajedno sa Markanom došlo na vrata kuće Nenada Tešića i naredilo im da pođu s njima, da se nalazio u vozilu kojim su braća Grgić prevezena do zgrade opštine, te da je bio prisutan kada im je naređeno da izađu iz vozila, kao i da je bio u pratnji istih, hodajući na udaljenosti 3 do 4 metra iza njih, naoružan automatskom puškom, do mjesta pogubljenja, odnosno ranjavanja optuženog Viktora Grgića. I sam optuženi Vranješ, u svom iskazu iz istrage⁵, ne dovodi u pitanje svoje prisustvo u trenutku kada je Markan počeo pucati na trojicu braće, nego i sam ističe da se nalazio na udaljenosti od nekih 5 metara iza braće Grgić, a da su od izlaska iz vozila do mjesta strijeljanja ukupno mogli preći 5 metara. Bez obzira što se na osnovu iskaza svjedoka Viktora Grgića, te iz snimka obilaska lica mjesta na kojem je svjedok Grgić pokazao mjesto zaustavljanja i izlaska iz vozila i mjesto pucanja, može zaključiti da je udaljenost koju su braća Grgić prešla od momenta izlaska iz vozila nešto veća nego što je optuženi u svom iskazu procijenio (oko 20 metara, a ne 5 metara), ta činjenica po ocjeni ovog vijeća, a kako to proizilazi i iz iskaza ovog optuženog, ne dovodi u pitanje njegovo prisustvo na mjestu inkriminisanog događaja u vrijeme kada se isti desio.

61. Nadalje, kada je riječ o iskazima svjedoka Popovića i Mihajlovića, tačno je da ovi svjedoci potvrđuju da je Slobodan Dubočanin bio nadređeni jedinici kojoj su pripadali Markan i Milić i da je on, Dubočanin, kako ističu, jedini mogao davati naređenja. Tačno je i to da je svjedok Zoran Popović potvrdio da putni nalog za upotrebu vozila mora dati Slobodan Dubočanin ili neko koga on ovlasti, ali i da Dubočanina tu noć nije vidio u Policijskoj stanici. Osim toga, nesporno je da je optuženi Milić inkriminisanog dana bio zadužen vozilom kojim su do mjesta egzekucije i ranjavanja odvezena trojica braće Grgić.

⁵ Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Ljubiše Vranješa broj KT-RZ-5/10 od 08.09.2010. godine

Međutim, svjedok Mihajlović se nije izjašnjavao o tome ko je i da li je neko izdao naredbu da se braća Grgić vode iz kuće svjedoka S-1, u kojoj su boravili, u zatvor. Imajući u vidu sve navedeno jasno je da nijedan od svjedoka nije, kako to branilac optuženog Vranješa pogrešno tvrdi u žalbi, na nesumnjiv način potvrdio da je naredbu za odvođenje braće Grgić u zatvor izdao Slobodan Dubočanin, izuzev svjedoka Slobodana Radivojevića čijem iskazu sud nije poklonio vjeru. Kod donošenja zaključka da iskaz svjedoka Radivojevića nije pouzdan, prvostepeno vijeće se nije isključivo rukovalo time, kako se to žalbom branioca ukazuje, da je svjedok inkriminirani događaj smjestio u dan uoči Petrovdana, 06.07.1992. godine, što se pokazalo pogrešnim, nego i činjenicu da je njegov iskaz u suprotnosti sa svim drugim izvedenim dokazima. Naime, kako je to, po ocjeni ovog vijeća, pravilno cijenjeno od strane prvostepenog vijeća, niko od svjedoka nije potvrdio da je čuo da je Slobodan Dubočanin izdao Markanu naređenje, niti se čak sa sigurnošću može utvrditi da je kritične noći bio prisutan u stanici policije, dok činjenica da su optuženi Vranješ i Milić bili pripadnici različitih formacija upućuju na zaključak da nisu mogli primiti naređenja po istoj liniji komandovanja, niti je lice po Markan, kao pripadnik vojnih struktura, moglo izdavati bilo kakva naređenja optuženom Vranješ, kao pripadniku policije, CJB Banja Luka. Zaključak iz pobijane presude da inkriminirani događaj nije rezultat ekscesa Markana, naročito potvrđuje činjenica da sam događaj, niti optuženi Vranješ, niti optuženi Milić, nisu prijavili ili o istom obavijestili bilo koga. Nadalje, po ocjeni ovog vijeća, okolnost da optuženi, u toku vožnje od kuće svjedoka S-1 do mjesta gdje je vozilo zaustavljeno i odakle je braći Grgić naređeno da se kreću pješice u pravcu Teslića, te čak ni u momentu kada su prošli stazu koja je vodila prema zgradi opštine u kojoj se, prema kazivanju optuženih ali i svjedoka, nalazio stari zatvor, nisu međusobno komunicirali, upućuje i po ocjeni ovog vijeća na zaključak da nije postojala bilo kakva naredba, a niti namjera, da se braća Grgić odvedu u zatvor iza opštine na ispitivanje. Naprotiv, iz izvedenih dokaza i po ocjeni ovog vijeća proizilazi činjenično stanje kakvo je i prvostepeno vijeće utvrdilo u svojoj presudi - da su braća Grgić iz kuće u kojoj su boravili izvedeni s ciljem da budu ubijeni.

62. Nadalje, branilac žalbom ukazuje i na pogrešno utvrđenje od strane prvostepenog vijeća da su braća Grgić civili⁶. U tome branilac vidi pogrešno utvrđeno činjenično stanje, a što je za rezultat imalo i pogrešnu pravnu kvalifikaciju krivičnog djela. U kontekstu

⁶ poziva se na mat. dokaze odbrane: Spisak poginulih pripadnika HVO-a, Ministarstva odbrane HR, Hercego Bosna, Uprave za skrb, iskaze svjedoka Muhameda Sadikovića i Želimira Brkića, te samog svjedoka Viktora Grgića

navedenog ističe da njihovo zatvaranje nije bilo nezakonito, da su posjedovali ilegalno naoružanje i bavili se nabavkom oružja, što je, kako ističe, priznao i sam Viktor Grgić, a potvrdio svjedok Brkić, dok je i svjedok S-1 potvrdio da su u vrijeme kućnog pritvora u kući Tešića ispitivani od strane ovlaštenih službenih lica na navedene okolnosti.

63. Apelaciono vijeće i istaknute prigovore ocjenjuje neosnovanim.

64. Pitanjem statusa braće Grgić, kao jednom od odlučnih činjenica u ovom predmetu, bavilo se i prvostepeno vijeće, te je zaključilo, a koji zaključak u cijelosti podržava i ovo vijeće, da su braća Grgić, suprotno žalbenim prigovorima branioca, imali status civila. Na okolnost statusa braće Grgić u inkriminisanom periodu, svjedočio je sam oštećeni Viktor Grgić, svjedok S-1, te svjedoci Muhamed Sadiković, Želimir Brkić, Milka Grgić. Svjedok oštećeni, Viktor Grgić, te svjedok S-1, ali i ostali saslušani svjedoci, neposredni očevici događaja vezanih za boravak braće Grgić u pritvoru, u prostorijama SUP-a i kući Nenada Tešića, istakli su da su braća Grgić svo vrijeme bili u civilnoj odjeći. Navedenu činjenicu, osim toga, potvrđuju i Zapisnici o ekshumaciji posmrtnih ostataka Ive i Zdravka Grgića⁷, te prateća fotodokumentacija⁸, iz kojih proizilazi da su braća Zdravko i Ivo Grgić nosili civilnu odjeću. Također, svjedok Ejub Bašić, ljekar koji je Viktoru Grgiću očistio i previo rane, dan nakon ranjavanja, je rekao da je oštećeni Viktor Grgić, bio obučen u majicu kratkih rukava i ljetne pantalone.

65. Branilac optuženog Ljubiše Vranješa, zaključak da su braća Grgić u vrijeme lišenja slobode bili vojno angažovani, zbog čega je, po njegovom mišljenju, njihovo zarobljavanje predstavljalo legitiman vojni cilj, temelji na činjenici da su isti posjedovali, kako ističe, ilegalno naoružanje. Nasuprot takvoj tvrdnji žalbe, ovo vijeće nalazi da je oštećeni Viktor Grgić do u detalje opisao situaciju sa oružjem i statusom njega i braće, u vrijeme i neposredno prije lišenja slobode. Naime, kako proizilazi iz njegovog iskaza, njegova braća i on u vrijeme lišenja slobode nisu bili vojno angažovani. U odnosu na brata Zdravka, čija supruga je bila srpske nacionalnosti, istakao je da je bio pozvan u rezervu, ali se pozivu nije odazvao. To je potvrdila i supruga pokojnog Zdravka Grgića, svjedokinja Milka Grgić. Svjedok Viktor Grgić je dalje istakao, da je od ranije posjedovao pištolj za koji je imao dozvolu, kao i da je zbog napete situacije u Kotor Varošu, od srpskih rezervista kupio i pušku. Navedeno oružje je međutim, u više navrata, prijavljivao u stanicu policije u Kotor

⁷ dokaz T-7

⁸ dokazi T-5 i T-6

Varoši, i u konačnici ga predao ono jutro kada je Kotor Varoš zauzet od strane srpskih snaga i kada su on i braća lišeni slobode. I svjedok S-1 potvrdila je da braća Grgić nisu bili vojno angažovani, i da su bili obučeni u civilnu odjeću. Nadalje, civilni status braće Grgić potvrdili su i svjedoci odbrane, Muhamed Sadiković, koji je istakao da su braća Grgić, prije hapšenja, nosili civilnu odjeću, te svjedoci Zoran Popović i Zoran Mihajlović.

66. Svjedok Milka Grgić, supruga ubijenog Zdravka Grgića, istakla je takođe u svom iskazu da su njen pokojni suprug i njegov brat Viktor, bili civili, da su radili kao ugostitelji, te da je njen suprug „sredio“ sa lokalnim vlastima da ne ide u vojsku. Svjedokinja je potvrdila i navode svjedoka Viktora Grgića o nesigurnoj i napetoj situaciji u Kotor Varoši, kada je između ostalog i na njihov lokal bačena bomba, a što je sve, kako to proizilazi iz iskaza svjedoka Viktora Grgića bilo i povod da nabavi pušku.

67. Suprotno prigovorima branioca, a kako je to po ocjeni ovog vijeća, pravilno utvrđeno u pobijanoj presudi, sama činjenica da su braća Grgić nakon nekoliko dana koliko su proveli u pritvoru u CJB „Kotor Varoš“, prebačeni u kućni pritvor u kuću Nenada Tešića, nesumnjivo upućuje na zaključak da isti nisu imali status ratnih zarobljenika. Nadalje, vezano za prigovore branioca, kojim potkrjepljuje svoje navode o tome da Viktor Grgić i njegova braća nisu imali status civila, a kojima ukazuje na činjenicu da su isti saslušavani od ovlaštenih službenih lica na okolnost posjedovanja oružja, ovo vijeće tu činjenicu ne nalazi spornom. Da se ispitivanje braće Grgić ticalo i posjedovanja oružja, potvrdio je i sam svjedok Viktor Grgić i svjedok S-1, ali po ocjeni ovog vijeća, ne smije se zanemariti upravo iskaz svjedoka S-1 koja je izjavila da su takva ispitivanja sa Viktorom obavljana uz kafu i piće, bez bilo kakvog maltretiranja, a da su to bile „gluposti“ jer braća Grgić nisu imala naoružanje.

68. Kada je riječ o materijalnim dokazima, na koje se branilac takođe u žalbi poziva, isti, po ocjeni ovog vijeća, a kako je to pravilno utvrdilo i prvostepeno vijeće, ne dokazuju tvrdnje branioca o tome da braća Grgić nisu imala status civila. Naime, kod ocjene navedenih dokaza, ne smije se zanemariti iskaz svjedoka odbrane Muhameda Sadikovića, cijenjen i od strane prvostepenog vijeća, a koji svjedok je istakao da je HVO, spiskove poginulih boraca, sačinjavala retroaktivno, u toku 1993. i 1994. godine, da bi se pomoglo, sa izvjesnim iznosima novčane pomoći, članovima porodica lica hrvatske nacionalnosti

koja su poginula⁹. Takve spiskove, prema iskazu ovog svjedoka, sačinjavali su i Bošnjaci, takođe retroaktivno. Tačnost iskaza navedenog svjedoka proizilazi i iz činjenice da navedeni spisak, na koji se branilac u žalbi poziva, nosi datum 28.05.1994. godine, dakle sačinjen je gotovo dvije godine nakon inkriminisanog događaja.

69. Cijeneći sve navedeno ovo vijeće zaključuje da braća Grgić, u vrijeme njihovog lišenja slobode, nisu imala status ratnih zarobljenika, kako to branilac žalbom implicira, te da je zaključak prvostepenog vijeća, o navedenoj odlučnoj činjenici, pravilno izveden.

70. Na kraju, kod osporavanja činjeničnog stanja kakvo je utvrđeno u prvostepenoj presudi, branilac ističe da je prvostepeni sud pravilno zaključio da optuženi Vranješ i Milić nisu saizvršiooci u predmetnom krivičnom djelu, ali kako ističe, oni nisu mogli biti ni pomagači, iz razloga što se i za pomagača traži umišljaj, tačnije nužno je dokazati da je svjestan da svojim radnjama pomaže u izvršenju zabranjene radnje drugog lica, kao i posjeduje svijest o bitnim obilježjima djela čije izvršenje pomaže, a što u konkretnom predmetu nije slučaj.

71. Iako branilac optuženog Vranješa, kod isticanja žalbenih osnova pobijanja prvostepene presude, ne navodi da istu zbog povrede krivičnog zakona, ovo vijeće nalazi da istaknuti prigovor, po svom sadržaju, treba podvesti pod navedeni žalbeni osnov. Stoga će razlozi povodom istaknutog prigovora biti dati kod razmatranja žalbenog osnova koji propisuje odredba člana 298. ZKP BiH.

C. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA

72. Kada osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi, branilac žalbene prigovore koncipira kroz nekoliko ključnih teza koje je odbrana zastupala i tokom prvostepenog postupka, te tako prije svega žalbom osporava da je optuženi Mladen Milić na bilo koji način učestvovao u odvođenju braće Grgić iz porodične kuće Nenada Tešića, da je znao da se braća Grgić navedene noći trebaju izvesti, te da je, od njega samo zatraženo da ih vodi na ispitivanje jer je sa vozilom zatečen na parkingu ispred policijske stanice, da je imao bilo kakve veze sa radnjama vezanim za ubistvo dva i ranjavanje

⁹ Istinitost iskaza ovog svjedoka potkrijepljuje iskaz svjedoka Milke Grgić, koja je istakla da je četiri godine nakon smrti muža dobila novčanu pomoć zbog ubistva muža u iznosu 300 KM mjesečno

jednog brata, te u konačnici osporava i prisustvo optuženog Milića momentu kada je na braću Grgiće pucano. Nasuprot tome, žalbom se ne spori da je optuženi Mladen Milić, motornim koje je kritične noći dužio, prevezao braću Grgić od parkinga policijske stanice Kotor Varoš do mjesta između Vatrogasnog doma i zgrade opštine, sa kojeg mjesta su odvedeni do mjesta strijeljanja.

73. Ključni prigovor, da optuženi Milić nije dolazio pred kuću Nenada Tešića, branilac bazira na analizi iskaza svjedokinje S-1 datog na glavnom pretresu, koja je, pored svjedoka oštećenog Viktora Grgića, jedini neposredni očevidac izvođenja braće Grgić iz kuće u kojoj su se nalazili u kućnom pritvoru. Ta svjedokinja, je na iscrpan način, na glavnom pretresu, opisala da je kritične noći, na vrata kuće Nenada Tešića neko pokucao, te da je ona otvorila vrata ispred kojih je zatekla lica po nadimku „Kubura“ i „Markan“, koja su bila uniformisana i naoružana, te da je Kubura rekao da su došli da Viktora i braću vode na ispitivanje. Za razliku od iskaza datog u fazi istrage, kada je posvjedočila da su se pred vratima kuće nalazila tri lica, od kojih je jedno i optuženi Milić, ista se na glavnom pretresu korigovala, objašnjavajući da je moguće da je zbog protoka vremena od inkriminisanog događaja i razgovora koje je u međuvremenu obavila sa oštećenim Viktorom Grgićem, moguće da je pogriješila i da optuženi Milić nije bio pred vratima kuće.

74. Suprotno navedenom žalbenom prigovoru ovo vijeće na osnovu izvedenih dokaza u potpunosti nalazi pravilnom ocjenu iskaza svjedokinje S1 od strane prvostepenog vijeća. Međutim, i pored toga nalazi potrebnim ukazati da okolnost da li je optuženi Mladen Milić, kritične noći došao neposredno pred vrata kuće u kojoj su se u kućnom pritvoru nalazila braća Grgić, ili je, kako to odbrana u žalbi ističe, bio na parkingu ispred policijske stanice, nije od odlučnog značaja kod utvrđenja da se kuća Nenada Tešića, nalazila u neposrednoj blizini policijske stanice, te da je ispred postojao parking koji je bio zajednički za oba objekta. Ova činjenica, da se navedeni parking nalazio u neposrednoj blizini kuće u kojoj su braća Grgić boravila, proizilazi iz izvedenih dokaza (objektivnih i subjektivnih), a što je naročito vidljivo i sa fotografija i snimka lica mjesta¹⁰. Iz iskaza svjedoka S-1 proizilazi da su kritične noći, kada su osobe koje je identifikovala kao „Kuburu“ i „Markana“, došle pred vrata kuće Nenada Tešića po braću Grgić, na parkingu nalazilo putničko motorno vozilo sa upaljenim farovima, koje nije mogla prepoznati, ali pretpostavila je da je riječ o vozilu „Ford

¹⁰ Snimak i fotografije sačinjeni prilikom obilaska lica mjesta od strane prvostepenog vijeća na dan 5.10.2011. godine

escort“ koje je uobičajeno vidjela u krugu policijske stanice. Nije se mogla očitovati u pogledu činjenice da li je kraj vozila ili u njemu vidjela neku osobu.

75. Iskaz ove svjedokinje, vijeće je cijenilo i u vezi sa iskazom svjedoka Viktora Grgića, oštećenog i jedinog neposrednog očevica cjelokupnog predmetnog događaja. On je u svom iskazu istakao da su po njega i braću kritične noći došla tri lica, da je optuženi Vranješ bio na samim vratima, a ostala dvojica uz njega. U pojašnjavanju gdje su se preostala dva lica nalazila, svjedok je rekao da je neko bio i pored auta, ali da je to „sve tu, u tom dvorištu, na 5-6 metara“. Dakle, imajući u vidu iskaze navedenih svjedoka, po ocjeni ovog vijeća, čak i ako bi se prihvatila tvrdnja odbrane da optuženi Mladen Milić nije prilazio vratima kuće Nenada Tešića nego da je bio na parkingu pokraj automobila, to ne bi uticalo na presudu.

76. Međutim, suprotno prigovorima branioca optuženog Milića, po ocjeni ovog vijeća, ne može se prihvatiti tvrdnja žalbe da on nije znao, da se kritične noći, braća Grgić bilo gdje izvode, nego da se zatekao na parkingu CJB sa dežurnim vozilom, po povratku iz Banja Luke, pa je izvršivši svoju službenu dužnost, prevezao Vranješa, lice po nadimku Markan i trojicu braće Grgića, do zgrade opštine, nakon što je to od njega zatraženo, misleći da ih vode na ispitivanje i kako se u žalbi ističe, smatrajući navedeno svojom „moralnom obavezom“, te cijeneći da je najsigurnije da ih on odveze.

77. Naime, suprotno tvrdnjama žalbe, koja tok kritičnog događaja analizira kroz fragmente iskaza svjedoka, za izvođenje pravilnog zaključka o navedenim odlučnim činjenicama, nužno je posmatrati kritični događaj u cjelini. Naime, iz iskaza svjedoka Viktora Grgića proizilazi da između optuženog Vranješa, Milića i Markana, nije bilo nikakve komunikacije, nego da je njemu i braći naređeno da uđu u vozilo, nakon čega su u isto ušli i Milić, na mjesto vozača, Markan na mjesto suvozača i Vranješ u gepek, a potom je vozilo krenulo. Takođe, u toku vožnje, nije bilo komunikacije između optuženih i Markana. To, po ocjeni ovog vijeća, upućuje na zaključak da su obojica optuženih, jednako kao i Markan, znali kuda vode braću Grgić. U kontekstu navedenog nužno je imati u vidu i činjenicu da se kritični događaj odigrao u kasnim večernjim satima, iza 22h, te da je optuženi Milić, imao saznanja, što ni branilac žalbom ne osporava, da su braća Grgić duži vremenski period¹¹ već bila u kućnom pritvoru u kući Nenada Tešića. Dakle, u najmanju ruku bilo bi

¹¹ Kako je svjedok S-1 izjavila u kućnom pritvoru su bili tri sedmice

sumnjivo, zbog čega se lica, civili, iz kućnog pritvora u tim kasnim satima, izvode na bilo kakvu vrstu ispitivanja, te bi, da optuženom Miliću nije bila poznata namjera izvođenja braće Grgić kritične noći, angažovanje njega za prevoz istih, iziskivalo bar neko pitanje upućeno licima koja takav prevoz traže.

78. Nadalje, po dolasku na mjesto između Vatrogasnog doma i zgrade opštine, vozilo se zaustavilo i braći Grgić je naređeno da izađu van. Branilac žalbom ukazuje da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno u pobijanoj presudi i iz razloga što se u izreci navodi da je braći Grgić „naređeno“ da izađu iz vozila, iako je svjedok Grgić bio decidan u svom iskazu kada je rekao da je lice po nadimku Markan izdalo navedenu naredbu, te se na navedeni način, po ocjeni branioca, neopravdano, i na teret optuženom Miliću, stavlja izdavanje navedene naredbe.

79. Međutim, i istaknuti prigovor o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, ovo vijeće nalazi neosnovanim. Naime, nesporno je da je po dolasku na kritično mjesto u blizini opštine, optuženi Milić zaustavio vozilo. Iako je prihvaćeno, što branilac žalbom implicira, da optuženi Milić nije osoba koja je braći Grgić naredila da izađu iz vozila, suprotno prigovoru žalbe, svjedok Grgić se nije mogao sa sigurnošću izjasniti ko je od prisutnih, njemu i njegovoj braći, naredio da izađu iz vozila, te je ostao nedorečen u pogledu toga da li je to bio optuženi Vranješ ili Markan, ali nije dovodio u pitanje činjenicu da im je od strane jednog od dva navedena lica naređeno da izađu, i krenu uz ivicu trotoara u pravcu Teslića. Takođe navedeni svjedok je do u detalje opisao da su on i braća išli u koloni jedan iza drugog, da je optuženi Vranješ bio na udaljenosti 4-5 metara iza njih sa automatskom puškom, da se optuženi Milić kretao sa njegove lijeve strane i da nije imao oružje, te da je Markan hodao iza optuženog Milića, takođe naoružan automatskom puškom.

80. Činjenica da u izreci presude nije posebno naglašeno da optuženi Milić nije bio naoružan, po ocjeni ovog vijeća ne ukazuje na nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, kako to branilac žalbom ukazuje. Naime, iz izreke presude ne proizilazi da je optuženi Milić nosio bilo kakvo naoružanje, a u obrazloženju presude, kroz ocjenu iskaza svjedoka pojašnjeno je da ni svjedok Viktor Grgić, ni svjedok S-1, a ni optuženi Vranješ, nisu potvrdili da je optuženi Milić bio naoružan. Dakle, suprotno prigovoru branioca, to što u izreci presude nije navedeno da optuženi Milić nije imao naoružanje, nego se samo navodi da je nosio majicu kratkih rukava i maskirne pantalone, ne implicira da je isti bio naoružan, da bi činjenično stanje bilo pogrešno utvrđeno.

81. Na kraju, apelaciono vijeće nije našlo osnovanim prigovore branioca optuženog Mladena Milića kojima se ističe da on nije bio prisutan mjestu inkriminisanog događaja kada je lice po nadimku „Markan“ počelo da puca. Po ocjeni ovog vijeća, tvrdnje branioca da „povlačenje“ optuženog Milića, o kojem govori svjedok Grgić, predstavlja zapravo njegovo napuštanje lica mjesta, a što potvrđuje činjenica da ga svjedok Grgić nije u momentu pucanja vidio u svom vidnom polju, nemaju bilo kakvog utemeljenja. Takođe, bez bilo kakvog uporišta je i tvrdnja branioca da je činjenično stanje u presudi ostalo nepotpuno utvrđeno, jer nije rasvijetljeno da li je svjedok Grgić u momentu pucanja u vidnom polju vidio automobil kojim su doveženi. Suprotno tvrdnji branioca, ovo vijeće ističe da činjenica mogućnosti percepcije vozila, u vidnom polju svjedoka Grgića, imajući u vidu da su od momenta zaustavljanja i izlaska iz istog, braća Grgić prešla veću udaljenost, te da je svjedok Grgić potrčao u pravcu suprotnom od mjesta gdje je vozilo bilo zaustavljeno, ne bi bila od bilo kakvog uticaja na utvrđivanje prisustva optuženog Milića samom događaju.

82. Naime, tačno je da je svjedok Grgić u svom iskazu opisao da se on, optuženom Miliću, obratio sa pitanjem kuda ih vode, onog momenta kada je shvatio da su prošli put koji je vodio ka zgradi opštine gdje se kako je pretpostavljao, nalazio zatvor, te da se optuženi Milić, tog momenta počeo odmicati. Tačno je i da je navedeni svjedok izjavio da u momentu pucanja, optuženog Milića nije vidio u vidnom polju, međutim, tvrdnja odbrane da se on udaljio s lica mjesta ne odgovara činjenicama. To prije svega iz razloga što, kako to proizilazi iz iskaza svjedoka Viktora Grgića, u trenutku kada je optuženi Milić počeo da se povlači unazad, nakon što nije odgovorio na pitanje svjedoka kuda vode njega i njegovu braću, Markan je repetirao pušku i neposredno nakon toga zapucao. Dakle, kako je to pravilno cijnilo i prvostepeno vijeće, posebno imajući u vidu iskaz Viktora Grgića, jedinog neposrednog svjedoka-očevica predmetnog događaja, od momenta kada je upitao optuženog Milića kuda vode njega i njegovu braću, do momenta kada je lice po nadimku „Markan“ repetiralo pušku i počelo pucati, je suviše kratak vremenski period da bi optuženi Milić mogao bilo gdje da se udalji. Osim toga, optuženi Vranješ, u svom iskazu iz istrage, opisujući predmetni događaj, u pogledu prisustva licu mjesta, potvrdio je navode svjedoka Grgića, rekavši da su i on i optuženi Milić bili prisutni, ističući da su bili iznenađeni jer nisu očekivali da će Markan zapucati. Stoga je ovo vijeće, kao i prvostepeno, povlačenje optuženog Milića cijnilo kao njegovu radnju kojom je pomogao izvršenje predmetnog krivičnog djela, a što će biti detaljno obrazloženo u dijelu presude koji se bavi pitanjem

povrede krivičnog zakona.

83. Žalbom se na kraju ističe, a što je branilac optuženog Mladena Milića, advokat Ilić, na javnoj sjednici apelacionog vijeća, dodatno obrazložio, da je činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno utvrđeno, a vezano za zaključak prvostepenog vijeća da je optuženi Milić pomogao izvršenje krivičnog djela. Po stavu odbrane niti jedan dokaz, izveden tokom prvostepenog postupka, ne dovodi do zaključka da je optuženi Milić umišljajno pomogao Markanu izvršenje predmetnog krivičnog djela. U tom kontekstu, ovaj branilac ističe da se cjelokupna radnja optuženog Milića ogledala u prevoženju radi ispitivanja i povlačenju unazad, te se, kako je to branilac Ilić istakao, postavlja pitanje na koji način su navedene radnje doprinijele izvršenju predmetnog krivičnog djela, a naročito, obzirom da optuženi Milić o daljem postupanju prema braći Grgić ništa nije znao, nedostaje subjektivna komponenta pomaganja i ne može se utvrditi da li je optuženi Milić htio da tim radnjama pomogne izvršenje predmetnog krivičnog djela, te da je imao svijest o počinjenoj radnji i nastupjeloj zabranjenoj posljedici. Nadalje, žalbom se ističe da zaključak o odlučnim činjenicama prvostepeni sud temelji na indicijama, koje mogu predstavljati dokaz u krivičnom postupku, ali samo ako su logički povezane i upućuju na jedan jedini mogući zaključak. U konkretnom slučaju, pak, po ocjeni branioca, optuženi Milić je imao puno razloga da vjeruje da braću Grgić prevozi u zatvor.

84. Vijeće je već dalo razloge zbog kojih nalazi da je postojala svijest optuženog Milića da pomaže nedozvoljenu radnju Markana, te navedene razloge neće na ovom mjestu ponavljati¹². Takođe, u pogledu same radnje povlačenja unazad, ovo vijeće, kao i prvostepeno, tu radnju cijeni kao radnju kojom je, pored prevoženja i sprovođenja braće Grgić, optuženi Milić pomogao izvršenje krivičnog djela. Naime, imajući u vidu položaj optuženog i braće Grgić, te položaj Markana, a što proizilazi iz izvedenih dokaza¹³, ovo vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće pravilno zaključilo da je povlačenjem unazad, optuženi Milić, „otvorio prostor“, kako bi Markan mogao ispaliti navedene hlice. Međutim, pitanjem pomaganja, subjektivne i objektivne komponente, vijeće će se baviti u kontekstu žalbenih prigovora koji se odnose povredu krivičnog zakona, pa da bi se izbjegla

¹² vidjeti paragraf 77. obrazloženja presude

¹³ iskaz svjedoka Viktora Grgića, CD-video snimak sa tonskim zapisom sačinjen prilikom pokazivanja lica mjesta od strane opštećenog Viktora Grgića (dokaz T-1) , Skica lica mjesta CJB Banja Luka broj UV-1910/09 od 22.10.2009. g odine (dokaz T-9)

nepotrebna ponavljanja, na ovom mjestu se neće dalje zadržavati u obrazlaganju ovog žalbenog prigovora.

85. Imajući u vidu sve navedeno, po ocjeni ovog vijeća, iz dokaza izvedenih u toku prvostepenog postupka, proizilaze pravilnim zaključci o odlučnim činjenicama kakve je utvrdilo prvostepeno vijeće, te ne stoje prigovori branilaca kojima se tvrdi da se pobijana presuda temelji na pretpostavkama i da je činjenično stanje iz pobijane presude pogrešno utvrđeno.

IV. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

86. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.

87. U slučaju kada žalbeno vijeće zaključi da je pretresno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće, žalbeno vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, kako je to i propisano odredbama člana 314. u vezi sa članom 308. ZKP BiH.

B. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA

88. Kada ističe žalbeni osnov povrede krivičnog zakona, branilac optuženog Mladena Milića ne konkretizuje u čemu se takva povreda navodno sastoji.

89. Analizom sadržaja izjavljene žalbe, apelaciono vijeće zaključuje da branilac povredu krivičnog zakona nalazi u tome što, kako ističe, radnje optuženog Mladena Milića ne mogu biti kvalifikovane kao radnje pomaganja u izvršenju krivičnog djela koje mu je stavljeno na teret.

90. Branilac optuženog Ljubiše Vranješa, iako ne pobija presudu po žalbenom osnovu povrede krivičnog zakona, ipak ističe da se u radnjama optuženog Ljubiše Vranješa nisu ostvarila obilježja radnji pomaganja, te će ovo vijeće, takve prigovore, preispitati u okviru ovog žalbenog osnova.

91. Optuženi Ljubiša Vranješ i Mladen Milić oglašeni su krivima da su svojim radnjama pomogli Markanu u izvršenju ubistva dva lica, i pokušaju ubistva trećeg, čime su počinili krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

92. Odredbom člana 180. stav 1. KZ BiH propisani su oblici individualne odgovornosti počinioca, i ta odredba glasi :

„Osoba koja planira, naredi, učini ili podstrekava ili pomaže u planiranju, pripremanju ili učinjenju krivičnih djela iz člana....173 (Ratni zločin protiv civilnog stanovništva)... ovog zakona, kriva je za to krivično djelo..“

93. Međutim, sam sadržaj pomaganja definisan je odredbom člana 31. KZ BiH koja propisuje:

(1) Ko drugom s umišljajem pomogne u učinjenju krivičnog djela, kaznit će se kao da ga je sam učinio, a može se i blaže kazniti. (2) Kao pomaganje u učinjenju krivičnog djela smatra se osobito: davanje savjeta ili uputa kako da se učini krivično djelo, stavljanje na raspolaganje učinitelju sredstava za učinjenje krivičnog djela, uklanjanje prepreka za učinjenje krivičnog djela, te unaprijed obećano prikrivanje krivičnog djela, učinitelja, sredstava kojima je krivično djelo učinjeno, tragova krivičnog djela ili predmeta pribavljenih krivičnim djelom.“

94. Branioци oba optužena, kroz svoje žalbene prigovore ističu da radnje optuženih Vranješa i Milića nemaju karakter pomaganja, te obzirom da je djelo izvršioca, rezultat njegovog „ekscesa“, optuženi nisu dijelili njegov umišljaj.

95. Ovo vijeće ukazuje da odgovornost pomagača ne podrazumijeva umišljaj da se poćini određeno krivično djelo, a koji postoji na strani izvršioca. Iznošenjem ovog prigovora branioци oćigledno zanemaruju odredbu člana 32. stav 1. KZ BiH, prema kojoj je saućinitelj kriv u granicama svog umišljaja ili nehata, a podstrekać i pomagać u granicama svog umišljaja. Stoga, branioци nisu u pravu kada tvrde da se umišljaj pomagača mora odnositi i na radnju izvršenja krivičnog djela u kojem pomažu. Naprotiv, to podrazumijeva da pomagać mora biti svjestan da svojim radnjama pomaže u izvršenju nedopuštenog djela drugog lica. Takav stav proizilazi i iz mećunarodne krivićno-pravne prakse gdje je u predmetu Haradinaj konstatovano „Pomagać mora takoće biti svjestan krivićnih djela

glavnog počinioca, mada ne nužno i njihove pravne kvalifikacije odnosno njenog ili njegovog voljnog elementa“.¹⁴ Što se tiče voljnog elementa (*mens rea*) potrebno je htijenje da se svojim radnjama pomogne izvršiocu krivičnog djela, ili u najmanjem da pomagač na to pristaje, što znači da se pomaganje može vršiti sa direktnim ili eventualnim umišljajem. Pored toga treba naglasiti da je za kažnjavanje pomaganja potrebno da je krivično djelo izvršeno, odnosno pokušano, ili u najmanjem da su preduzete kažnjive pripremne radnje, s tim da nije neophodno da je izvršilac krivično odgovoran, kao ni da je kažnjen.

96. U pogledu samih radnji optuženih (*actus reus*), po ocjeni ovog vijeća, žalbama se neosnovano ističe da iste nemaju karakter pomagačkih radnji .

97. Kada je riječ o optuženom Vranješ, isti je, kako to proizilazi iz izvedenih dokaza, zajedno sa Markanom, došao na vrata kuće porodice Tešić, gdje su bili zatočeni kao civili trojica braće Grgić; bilo je kasno naveče, optuženi je bio naoružan i u uniformi. Kao pripadnik Centra javne bezbjednosti Banja Luka, dakle policajac, zatražio je da braća Grgić pođu s njima na ispitivanje, te nakon što im je naređeno da uđu u vozilo, on (Vranješ) se zajedno s njima, te Markanom i optuženim Milićem, odvezao do zgrade u blizini opštine, gdje im je naređeno da izađu iz vozila. Isti je bio jedno od lica koja su bila u pratnji braće Grgić, i to „pratilac“ koji se kretao naoružan automatskom puškom, držeći odstojanje od par metara iza njih, dok su se kretali trotoarom uz ivicu ceste, do mjesta gdje je na njih pucano. Nadalje, on je bio prisutan kada je Markan počeo pucati na braću Grgić i, u konačnici, nikome nije prijavio izvršenje krivičnog djela kojem je neposredno svjedočio.

98. Optuženi Milić je, kako to proizilazi iz izvedenih dokaza, bio u grupi od tri lica koja su došla kritične noći da vode braću Grgić na ispitivanje. Nakon što su braća Grgić ušla u vozilo i sjela na zadnje sjedište, on je sjeo na mjesto vozača, te vozilo u kojem su se pored braće Grgić nalazili Markan i optuženi Vranješ, odvezao do mjesta u blizini zgrade opštine Kotor Varoš. Nakon što je braći Grgić naloženo da izađu iz vozila, te u koloni jedan iza drugog pođu u pravcu Teslića, optuženi Milić se kretao pored braće Grgić, zajedno sa Markanom koji je bio naoružan automatskom puškom. On je lice kojem se oštećeni Viktor Grgić, u trenutku kada je shvatio da ih ne vode u zatvor za koji je pretpostavljao da se nalazi iza zgrade opštine, obratio pitanjem gdje ih vode i lice koje je, ništa ne odgovorivši na to pitanje, počelo da se odmiče unazad. Tim svojim potezom, on je, i po ocjeni ovog vijeća, a kao što je zaključilo i prvostepeno vijeće, otvorio Markanu prostor za ispaljivanje

¹⁴ Predmet Haradinaj i drugi, br.: IT-04-84-T, prvostepena presuda, 3. april 2008.g., pasus 145.

rafala kojim je usmrtio dva i teško ranio jednog od braće Grgić, kojem događaju je ovaj optuženi takođe prisustvovao. Na kraju, ni ovaj optuženi događaj kojem je nazočio nije nikome prijavio.

99. Dakle optuženi su preduzeli čitav niz radnji koje, suprotno prigovorima branilaca ovih optuženih, imaju karakter radnji koje su za cilj imale da omoguće izvršenje krivičnog djela od strane drugog lica, radnji koje doprinose njegovom izvršenju, iako nisu odlučujuće za isto. S tim u vezi treba naglasiti da i ovo vijeće podržava stav prvostepenog vijeća po kojem da bi se radilo o pomaganju, Tužilaštvo nije u obavezi da dokaže da krivično djelo ne bi bilo izvršeno bez doprinosa pomagača ili podržavaoca.¹⁵

100. Ispitujući žalbene prigovore vezane za subjektivni odnos optuženih u odnosu na počinjeno krivično djelo (*mens rea*) ovo vijeće nalazi da dokazi potkrjepljuju zaključak iz pobijane presude da su optuženi znali da će lice kojem pomažu izvršiti ubistvo, te da izvršenje djela nije ograničeno samo na Markanove postupke, kao i zaključak da su oba optužena bili svjesni da će svojim radnjama pomoći počinjenje zločina, to jest da su pomagačke radnje za koje su oglašeni krivim počinili umišljajno. Na pravilnost ovakvog zaključka prvostepenog vijeća upućuju sve okolnosti koje prate tok kritičnog događaja. U kontekstu navedenog cijenjene su prije svega činjenice da se inkriminirani događaj dešava u vrijeme kada se braća Grgić nalaze u kućnom pritvoru, da se isti, u kasnim večernjim satima, izvode iz kuće u kojoj su boravili, radi navodnog ispitivanja, da optuženi Vranješ, kao policajac, dolazi u uniformi i naoružan na vrata kuće u kojoj su boravili i zahtijeva da pođu s njima, da su oba optužena bili u pratnji braće dok su išli prema Tesliću (a naročito je cijenjeno samo ponašanje optuženih u ključnim momentima, kada između njih ne dolazi do bilo kakve komunikacije, čak ni u onom trenutku kada prolaze stazu koja vodi ka zgradi opštine gdje se navodno nalazio stari zatvor), povlačenje optuženog Milića unazad u momentu kada ga je oštećeni Viktor Grgić upitao gdje ih to vode, te činjenica da nakon samog inkriminiranog događaja nikome ne prijavljuju šta se desilo.

101. Ovdje je potrebno naročito naglasiti, a suprotno prigovorima iz žalbi, da za postojanje umišljaja optuženih nije nužno da su i optuženi dijelili namjeru izvršioaca niti da su sami imali namjeru. Dovoljno je da su posjedovali svijest da svojim radnjama pomažu

¹⁵ Prvostepena presuda para 187, pozivanje na presudu žalbenog vijeća MKSJ-a Mrkšić/Šljivančanin

nedozvoljenu (kriminalnu) radnju i da su bili svjesni zločina koji će se desiti. Ovakav stav proizilazi i iz presude žalbenog vijeća u predmetu MKSJ-a Kvočka¹⁶,

„kod onoga koji je pomagao i podržavao morala je da postoji namjera da pomogne ili olakša, ili je on barem morao da prihvati činjenicu da bi takvo počinjenje zločina bilo vjerovatna i predvidiva posljedica njegovog ponašanja. **Međutim, nije nužno da onaj koji je pomagao i podržavao zna tačno kakav se zločin namjerava počiniti ili je već stvarno i počinjen.** Ukoliko je svjestan da će vjerovatno biti počinjen jedan od više zločina, te jedan od tih zločina stvarno i bude počinjen, onda je on namjeravao da pomogne ili olakša počinjenje tog zločina i kriv je kao pomagač ili podržavalac.“

102. Dakle, neosnovano se žalbama ističe da optuženi ne mogu biti oglašeni krivim s obzirom da prvostepeno vijeće u konačnici zaključuje da optuženi Vranješ i Milić nisu dijelili namjeru i želju da se ubiju braća Grgić koju je posjedovao Markan. Suprotno takvim tvrdnjama, ovo vijeće naglašava, a što proizilazi iz prethodno datog obrazloženja, da to dijeljenje namjere ubistva nije ni nužno da bi postojala njihova odgovornost kao pomagača. Naime, takav stav proizilazi i iz pravne prakse MKSJ-a¹⁷, gdje je konstatovano

„...kada je *mens rea* glavnog izvršioca, obilježje osnovnog krivičnog djela, onda pomagač i podržavalac ne mora da dijeli namjeru glavnog izvršioca, ali mora da bude svjestan njegove namjere...“

U konkretnom slučaju optuženi su bili svjesni da Markan ima namjeru ubiti braću Grgić, iako nisu dijelili tu namjeru, a što potvrđuje, i po ocjeni ovog vijeća, činjenica da nijedan od njih nije ni pucao niti potrčao za Viktorom Grgićem kada je isti pobjegao. Pored toga, svijest o postojanju Markanove namjere, a i pored koje svijesti su preduzeli niz radnji koje su doprinijele izvršenju krivičnog djela (o čemu će u daljem tekstu biti riječi) čini ih odgovornim kao pomagače u predmetnom krivičnom djelu.

103. Imajući u vidu sve navedeno, ovo vijeće je zaključilo da su se u radnjama optuženih ostvarila obilježja radnji pomaganja, kako je to utvrdilo i prvostepeno vijeće. Međutim, u cilju preciznije i potpunije pravne ocjene inkriminiranih radnji optuženih, a polazeći od toga da prema odredbi člana 280. stav 2. ZKP BiH, sud nije vezan za prijedloge tužioca u pogledu pravne ocjene djela, ovo vijeće je našlo nužnim preinačiti presudu u pogledu pravne kvalifikacije djela, na način da se optuženi Ljubiša Vranješ i Mladen Milić oglašavaju krivim zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana

¹⁶ Vidjeti presudu pretresnog vijeća u predmetu IT-98-30/1-T Miroslav Kvočka i dr., para.255

¹⁷ Presuda žalbenog vijeća MKSJ IT-04-84-A Haradinaj i dr., para 58, pozivanje na drugostepene presude Krstić, Simić, Krnojelac

173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i u vezi sa članom 31. KZ BiH.

V. ŽALBENI OSNOV PREMA ČLANU 300. ZKP BIH: ODLUKA O KAZNI

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

104. Žalba na odluku o kazni može se, kako je to predviđeno u odredbi člana 300. stav 1. ZKP BiH, ulagati po dva različita osnova.

105. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da pretresno vijeće nije primjenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će Apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primjenjenog zakona.

106. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima, kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

107. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo, ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

108. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno

obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je Apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH

109. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine prvostepenu presudu pobija zbog odluke o kaznama izrečenim optuženima Ljubiši Vranješiu i Mladenu Miliću. Po ocjeni Tužilaštva, prvostepeni sud nije na strani optuženih pravilno utvrdio i kao otežavajuće okolnosti cijenio prije svega činjenicu da optuženi nisu nikada iskazali žaljenje porodici Grgić, da je nastradali Ivo Grgić u vrijeme ubistva imao 22 godine, da je iza nastradalog Zdravka Grgića ostala supruga i dvoje maloljetne djece, da je oštećeni Viktor Grgić zadobio teške tjelesne povrede, koje su ostavile trajne posljedice, a koje i danas osjeća, te da su optuženi, u inkriminisanom periodu, kao pripadnici specijalnog odreda MUP-a RS imali zadatak da zaštite civilno stanovništvo, a da su te dužnosti zloupotrijebili. Nadalje, po ocjeni Tužilaštva, prvostepeni sud i otežavajuće okolnosti koje je cijenio na strani optuženog Milića, nije cijenio u adekvatnoj mjeri, jer je cijeneći njegovu raniju osuđivanost, optuženom Miliću morao izreći strožiju kaznu od izrečene. Nasuprot tome, po ocjeni Tužilaštva, olakšavajuće okolnosti koje je našao na strani optuženih Vranješa i Milića, prvostepeni sud je precijenio.

110. Ovo vijeće, sve prigovore Tužilaštva kojima se ukazuje da je prvostepeni sud optuženima izrekao preblage krivičnopravne sankcije, ocjenjuje neosnovanim.

111. Naime, prije svega kada je riječ o navodno neiskazanom žaljenju oštećenom Viktoru Grgiću i članovima porodica njegove ubijene braće, ovo vijeće primjećuje da je u pitanju okolnost koja ukazuje na držanje počinitelja nakon učinjenog krivičnog djela i da bi se kod izraženog iskrenog žaljenja i izvinjenja žrtvi ili porodici žrtve, radilo o postojanju olakšavajuće okolnosti na strani optuženih. Suprotno tome, izostanak izvinjenja žrtvama, ne može imati značaj otežavajuće okolnosti. Nadalje, suprotno tvrdnji Tužilaštva, okolnosti koje su vezane za posljedice krivičnog djela, a kada iste predstavljaju njegov sastavni i konstituirajući element, ne mogu se posebno cijeliti i kao otežavajuće okolnosti. U konkretnom slučaju posljedice ubistva dva civila i teško tjelesno povređivanje jednog civila, bez obzira na starosnu dob i porodično stanje ubijenih, ne prevazilaze zakonom

predviđene posljedice krivičnog djela za koje su optuženi oglašeni krivim u mjeri u kojoj bi se iste mogle cijeliti kao otežavajuća okolnost. Pored toga ovo vijeće primjećuje da i kada je riječ o teškoj tjelesnoj povredi oštećenog Viktora Grgića, u činjeničnom opisu optužnice nije sadržano da je nanosena povreda ostavila trajne posljedice kod oštećenog. Nadalje, iz izreke pobijane presude proizilazi da je samo optuženi Vranješ bio pripadnik specijalnog odreda policije, a ne oba optužena, kako se to ističe u žalbi Tužilaštva, a koja okolnost je cijinjena u okviru njegovog doprinosa izvršenju krivičnog djela u svojstvu pomagača, te se ista ne može dvostruko vrednovati. U odnosu na optuženog Milića, neosnovano se žalbom Tužilaštva ukazuje da sud nije cijenio njegovu raniju osuđivanost, pri čemu treba imati u vidu da je riječ o osudi za krivično djelo koje nije istovrsno predmetnom, kao i to da je od izrečene kazne prošlo osam godina, pa bi davati navedenoj okolnosti veću težinu nego što joj je prvostepeni sud dao kod odmjeravanja kazne, po ocjeni ovog vijeća bilo neprimjereno.

112. Na kraju, u pogledu prigovora Tužilaštva kojima se ukazuje da su olakšavajuće okolnosti, na strani oba optužena, precijenjene, ovo vijeće i te prigovore ocjenjuje neosnovanim, iako primjećuje da se nezaposlenost optuženog Vranješa ne može smatrati olakšavajućom okolnosti kod odmjeravanja kazne.

113. Cijeneći sve navedeno, apelaciono vijeće zaključuje da je žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine u cijelosti neosnovana.

**C. PROŠIRENO DEJSTVO ŽALBI OPTUŽENOG LJUBIŠE VRANJEŠA, NJEGOVOG BRANIOCA I
BRANIOCA OPTUŽENOG MLADENA MILIĆA**

114. Iako optuženi Vranješ, njegov branilac, kao ni branilac optuženog Mladena Milića, žalbama ne pobijaju presudu zbog odluke o kazni, imajući vidu odredbu člana 308. ZKP BiH, koja propisuje prošireno dejstvo žalbe¹⁸, apelaciono vijeće je preispitalo prvostepenu presudu u dijelu odluke o kazni i po ovim žalbama.

¹⁸ Odredba člana 308. ZKP BiH glasi: "Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede krivičnog zakona, podnesena u korist optuženog, sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (član 300.)"

115. Ispitujući pravilnost i zakonitost kazni koje su pobijanom presudom izrečene optuženima, apelaciono vijeće je prvenstveno imalo u vidu da su optuženi oglašeni krivim za pomaganje u izvršenju krivičnog djela, te s tim u vezi odredbu člana 31. stav 1. KZ BiH, kojom je propisano da se pomagač može blaže kazniti.

116. Nadalje vijeće je imalo u vidu sve okolnosti propisane u članu 48. KZ BiH, koje mogu biti od uticaja da kazna bude manja ili veća, te u sklopu toga sve od strane prvostepenog vijeća pravilno utvrđene olakšavajuće okolnosti (osim nezaposlenosti optuženog Ljubiše Vranješa), tako i otežavajuću okolnost utvrđenu na strani optuženog Mladena Milića, to jest njegovu raniju osuđivanost. Tako ni ovo vijeće, kao ni prvostepeno, na strani optuženog Ljubiše Vranješa, otežavajućih okolnosti nije našlo, dok je od olakšavajućih okolnosti cijenjena činjenica da je porodičan čovjek i otac jednog malodobnog djeteta.

117. U odnosu na optuženog Milića, kao otežavajuća okolnost cijenjena je njegova ranija osuđivanost, presudom ..., zbog krivičnog djela Falsifikovanje isprave iz člana 377. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske(KZ RS) i krivičnog djela Navođenje na ovjeravanje neistinitog sadržaja iz člana 381. stav 1. KZ RS, za koja djela je osuđen na jedinstvenu novčanu kaznu u iznosu od 4.500,00 KM. Međutim, pri tome je ovo vijeće imalo u vidu za koja je krivična djela tom presudom osuđen, kao i protek vremena od ranije presude. Od olakšavajućih okolnosti, na strani optuženog Milića, cijenjene su okolnosti da je porodičan i otac dvoje malodobne djece.

118. Pored toga i ovo vijeće je, kao i prvostepeno imalo u vidu okolnosti i posljedice predmetnog krivičnog djela, da su u konkretnom slučaju žrtve tri brata, od kojih su dvojica ubijeni, a jedan zadobio tešku tjelesnu povredu, te da žrtve ničim nisu doprinijele da dođe do izvršenja krivičnog djela, a pri tome i starosnu dob ubijenih, kao i da je iza ubijenog Zdravka Grgića ostala supruga i dvoje maloljetne djece. Međutim, suprotno stavu iz pobijane presude po kojem činjenica što su optuženi izvršili više pomagačkih radnji, karakter zaštitnog objekta i posljedice krivičnog djela za koje su oglašeni krivim, po ocjeni ovog vijeća to u konkretnom slučaju ne može isključiti primjenu naprijed navedene zakonske odredbe koja omogućava ublažavanje zakonom propisane kazne optuženima kao pomagačima u počinjenju krivičnog djela.

119. Stoga je ovo vijeće prvostepenu presudu preinačilo i u dijelu odluke o kazni tako što je na osnovu odredbe člana 49. stav 1. tačka a) KZ BiH, koja propisuje da se kazna može

odmjeriti ispod granice propisane zakonom, ili izreći blaža vrsta kazne u slučaju kada zakon propisuje da se učinitelj može blaže kazniti, a kako u konkretnom slučaju odredba člana 31. stav 1. KZ BiH daje upravo takvu mogućnost, te cijeneći sve okolnosti konkretnog slučaja, a naročito pojedinačni doprinos oba optužena izvršenju krivičnog djela, vijeće je optuženima izreklo kazne zatvora od po 8 (osam) godina , nalazeći da će se ovako izrečenim kaznama u potpunosti moći ostvariti svrha kažnjavanja propisana u članu 39. KZ BiH, i to kako sa aspekta specijalne, tako i generalne prevencije. Na osnovu člana 56. stav 1. KZ BiH u ovako izrečene kazne optuženima ima se uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od 08.09.2010. do 07.10.2010. godine, kao i od 28.10.2011. godine pa nadalje dok pritvor bude trajao.

120. Iz naprijed navedenih razloga, a na osnovu člana 314. stav 1. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Nevena Aličehajić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.